

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Карпатський національний університет імені Василя Стефаника
Факультет філології
Кафедра української літератури

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ
кафедри української літератури
Карпатського національного університету імені Василя Стефаника
на 2026-2027 роки

Івано-Франківськ, 2026

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стратегія розвитку кафедри української літератури Карпатського національного університету імені Василя Стефаника на 2025–2027 роки визначає основні пріоритети, цілі, завдання та очікувані результати діяльності кафедри в освітній, науковій, науково-методичній, міжнародній, організаційній та громадсько-просвітницькій сферах.

Стратегія є продовженням основних напрямів розвитку кафедри, визначених на 2020–2025 роки, та враховує сучасні трансформації системи вищої освіти України, зміни в структурі галузей знань і спеціальностей, вимоги до забезпечення якості освіти, цифровізацію освітнього процесу, розвиток студентоцентрованого навчання, академічної мобільності й інтернаціоналізації, необхідність посилення дослідницького складника університетської освіти та суспільну роль україністики в умовах утвердження української культурної ідентичності.

Діяльність кафедри ґрунтується на принципах академічної свободи, доброчесності, професійної відповідальності, науковості, студентоцентризму, наступності, відкритості, інноваційності, партнерства, інклюзивності, колегіальності та інтеграції освіти, науки і практики.

Кафедра української літератури забезпечує та бере участь у реалізації освітнього процесу передусім за трьома освітніми програмами:

ОПП «Середня освіта (українська мова і література)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти;

ОПП «Середня освіта (українська мова і література)» другого (магістерського) рівня вищої освіти;

ОНП «Філологія» третього рівня вищої освіти галузі знань.

Стратегія передбачає взаємозв'язок усіх трьох рівнів підготовки та формування цілісної освітньо-наукової вертикалі: бакалавр – магістр – доктор філософії.

II. МІСІЯ КАФЕДРИ

Місія кафедри української літератури полягає у формуванні сучасного освітнього й наукового середовища для професійної підготовки вчителів української мови і літератури, філологів-дослідників та викладачів, здатних поєднувати фундаментальне знання української літератури й культури із сучасними педагогічними, методологічними та цифровими інструментами; у розвитку українського літературознавства, збереженні та актуалізації національної культурної пам'яті, утвердженні української гуманітаристики в європейському та світовому академічному просторі.

III. СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ

До кінця 2027 року кафедра української літератури має утвердитися як:

- потужний освітньо-науковий осередок сучасної україністики;
- центр якісної багаторівневої підготовки вчителя-філолога і дослідника;
- простір розвитку наукових шкіл з українського літературознавства;
- середовище взаємодії університету, закладів загальної середньої освіти, наукових установ, культурних інституцій і громад;
- активний учасник міжнародного академічного простору;
- центр популяризації української літератури, культурної пам'яті та гуманітарного знання.

IV. СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ НА 2025–2027 РОКИ

1. Якість та модернізація освітніх програм.

Стратегічна мета.

Забезпечення конкурентоспроможності трьох освітніх програм, їх відповідності сучасним стандартам вищої освіти, потребам здобувачів, роботодавців, академічного середовища та суспільства.

Основні завдання.

Систематичний моніторинг та оновлення змісту ОПП бакалаврського і магістерського рівнів та ОНП третього рівня (доктор філософії).

Збереження фундаментальної літературознавчої підготовки із водночас послідовним посиленням:

- методичного компонента;

- педагогічної практики;

дослідницьких компетентностей;
цифрової компетентності;
медіаграмотності;
критичного мислення;
навичок академічного письма;
проектної діяльності;
міжкультурної комунікації.

Забезпечення відповідності освітніх компонентів програмним результатам навчання та сучасним професійним стандартам.

Розширення вибіркової складової освітніх програм за рахунок авторських курсів викладачів кафедри, зокрема з:

сучасної української літератури;
інтермедіальних студій;
літературної антропології;
студій пам'яті;
регіоналістики;
методики інтерпретації художнього тексту;
цифрової гуманітаристики;
академічного письма;
сучасних методик навчання української літератури.

Систематичне оновлення силабусів, навчально-методичних комплексів та електронних курсів.

Посилення міждисциплінарності через інтеграцію літературознавства з історією, культурологією, філософією, психологією, мистецтвознавством, медіастудіями та цифровими гуманітарними науками.

Очікуваний результат.

Освітні програми мають чітку ідентичність, актуальний зміст, підтверджують якість під час внутрішнього й зовнішнього оцінювання та відповідають актуальним потребам професійної підготовки філолога і вчителя.

2. СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНЕ НАВЧАННЯ ТА ІНДИВІДУАЛЬНА ОСВІТНЯ ТРАЄКТОРІЯ

Стратегічна мета.

Формування освітнього середовища, в якому здобувач є активним суб'єктом навчання, дослідження та професійного саморозвитку.

Основні завдання:

систематичне опитування здобувачів щодо якості викладання й змісту освітніх компонентів;

залучення студентів до обговорення і перегляду освітніх програм;

розширення можливостей вибору дисциплін;

сприяння визнанню результатів неформальної та інформальної освіти;

створення можливостей для академічної мобільності;

залучення студентів до наукових проєктів кафедри;

розвиток студентського наставництва та консультаційної підтримки;

забезпечення інклюзивності та психологічно безпечного освітнього середовища;

розвиток культури академічної відповідальності.

Особлива увага має приділятися формуванню у здобувачів здатності до самостійної інтерпретації текстів, аргументації, академічного письма та професійної рефлексії.

3. ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ

Стратегічна мета.

Формування конкурентоспроможного вчителя української мови і літератури, здатного ефективно працювати в сучасному закладі загальної середньої освіти.

Пріоритетні завдання.

Посилення взаємозв'язку фундаментальної літературознавчої підготовки та методики навчання літератури.

Розширення співпраці із закладами загальної середньої освіти як базами практичної підготовки.

Залучення вчителів-практиків, керівників закладів освіти, методистів та експертів до:

гостьових лекцій;

практичних занять;
рецензування освітніх програм;
обговорення методичного складника підготовки студентів.
Використання сучасних педагогічних технологій:
проблемного й проєктного навчання;
кейс-методу;
змішаного навчання;
технологій розвитку критичного мислення;
інтерактивного навчання;
цифрових та мультимедійних технологій.

Залучення студентів до дослідницької та експериментальної роботи безпосередньо у школах.

Формування професійного портфолію здобувача.

4. НАУКОВО-ДОСЛІДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Стратегічна мета.

Підвищення наукової продуктивності кафедри та зміцнення її позицій як одного з осередків українського літературознавства.

Основні завдання:

розвиток традиційних і формування нових наукових напрямів кафедри;
підтримка наукових шкіл;
систематичне представлення результатів досліджень у фахових українських та міжнародних виданнях;
збільшення кількості публікацій у виданнях, представлених у міжнародних наукометричних базах;
підготовка колективних та індивідуальних монографій;
участь у конкурсах наукових проєктів і грантових програмах;
міжкафедральні, міжуніверситетські та міжнародні дослідження;
регулярне проведення наукових конференцій, семінарів, круглих столів;
популяризація результатів досліджень через відкриті лекції та науково-просвітницькі заходи.

Пріоритетними можуть стати дослідження української літератури в контекстах європейської культури, компаративістики, антропології, інтермедіальності, культурної пам'яті, ідентичності, рецептивної естетики, регіоналістики, текстології та цифрової гуманітаристики.

5. РОЗВИТОК ОНП «ФІЛОЛОГІЯ» ТА ПІДГОТОВКА ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ

Стратегічна мета.

Формування повноцінного дослідницького середовища для підготовки докторів філософії за спеціальністю В11 «Філологія».

Основні завдання.

Посилення дослідницького складника освітньо-наукової програми.

Залучення аспірантів до:

наукових проєктів кафедри;

міжнародних конференцій;

академічної мобільності;

гостьових лекцій зарубіжних учених;

роботи наукових семінарів;

публікаційної діяльності.

Регулярне проведення кафедрального або міжкафедрального методологічного семінару для аспірантів.

Формування індивідуальних дослідницьких траєкторій здобувачів ступеня доктора філософії.

Сприяння публікації результатів дисертаційних досліджень у якісних українських і закордонних виданнях.

Запрошення зовнішніх експертів для обговорення дисертаційних проєктів.

Підтримка апробації результатів досліджень та своєчасної підготовки дисертацій до захисту.

6. ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ ТА АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ

Стратегічна мета.

Інтеграція кафедри у європейський та світовий освітньо-науковий простір.

Основні завдання:

розширення партнерства із закордонними університетами й україністичними центрами;

участь викладачів і здобувачів у програмах Erasmus+ та інших програмах академічної мобільності;

організація міжнародних конференцій і спільних дослідницьких заходів;

запрошення іноземних науковців до проведення лекцій та семінарів;

участь у міжнародних грантових заявках;

підготовка спільних публікацій із зарубіжними дослідниками;

популяризація української літератури за кордоном;

сприяння викладанню окремих модулів або гостьових курсів іноземними мовами;

розвиток міжнародних мереж українських студій.

7. ЦИФРОВІЗАЦІЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Стратегічна мета.

Формування сучасного цифрового освітньо-наукового середовища кафедри.

Основні завдання:

удосконалення електронних навчальних курсів;

створення цифрових навчально-методичних ресурсів;

формування електронних бібліографій та тематичних баз даних;

оцифрування матеріалів, важливих для історії кафедри та українського літературознавства;

використання мультимедійних форматів представлення навчального матеріалу;

розвиток цифрової гуманітаристики;

формування у викладачів і студентів навичок відповідального використання технологій штучного інтелекту;

вироблення кафедральних рекомендацій щодо академічно доброчесного використання генеративного ШІ у навчанні та дослідницькій роботі.

Цифрові інструменти мають використовуватися не як заміна самостійного мислення, а як засіб пошуку, аналізу, моделювання, комунікації та презентації результатів.

8. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ І КУЛЬТУРА ЯКОСТІ

Стратегічна мета.

Формування сталої культури академічної відповідальності.

Основними завданнями є:

- дотримання Кодексу честі університету;
- систематичне інформування здобувачів про академічну доброчесність;
- формування навичок коректного цитування та академічного письма;
- профілактика плагіату;
- прозорість критеріїв оцінювання;
- доброчесне використання цифрових технологій і систем штучного інтелекту;
- нетерпимість до фабрикації, фальсифікації та інших проявів академічної недоброчесності.

9. КАДРОВИЙ РОЗВИТОК КАФЕДРИ

Стратегічна мета.

Забезпечення професійного розвитку викладачів та наступності науково-педагогічних поколінь.

Завдання:

- регулярне підвищення кваліфікації та стажування;
- міжнародні академічні стажування;
- розвиток цифрових і мовних компетентностей;
- стимулювання публікаційної та грантової активності;
- підтримка здобуття вчених звань;
- підготовка докторів наук;
- створення умов для професійного становлення молодих науковців;
- залучення випускників аспірантури до освітньої та наукової діяльності кафедри;

розвиток культури взаємного відвідування занять, професійного обговорення і наставництва.

10. СПІВПРАЦЯ ЗІ СТЕЙКГОЛДЕРАМИ

Кафедра розвиватиме системну модель партнерства з:

учителями української мови і літератури;
керівниками закладів загальної середньої освіти;
випускниками;
здобувачами освіти;
органами управління освітою;
науковими установами;
культурними інституціями;
видавництвами;
громадськими організаціями.

Передбачено регулярні засідання Ради стейкголдерів, анкетування, експертні зустрічі та залучення партнерів до перегляду освітніх програм.

11. ПРОФОРІЄНТАЦІЯ ТА ФОРМУВАННЯ КОНТИНГЕНТУ ЗДОБУВАЧІВ

Стратегічна мета.

Підвищення привабливості філологічної й педагогічної освіти та забезпечення якісного набору на освітні програми кафедри.

Основні заходи

систематична співпраця зі школами регіону;
проведення відкритих лекцій і майстер-класів для старшокласників;
літературні конкурси, олімпіади та інтелектуальні турніри;
профорієнтаційні школи та літні освітні проекти;
створення відеоматеріалів про професію вчителя-філолога і дослідника;
залучення успішних випускників до популяризації освітніх програм;
активне представлення кафедри у соціальних мережах та цифровому просторі.

12. СУСПІЛЬНА І КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКА МІСІЯ

Кафедра розглядає українську літературу не лише як об'єкт академічного дослідження, а як важливий чинник національної пам'яті, культурної ідентичності та суспільної стійкості.

Пріоритетами є:

- популяризація української класичної та сучасної літератури;
- збереження літературної спадщини Прикарпаття;
- розвиток стефаникознавчих студій;
- проведення заходів, присвячених письменникам регіону;
- партнерство з музеями, бібліотеками, видавництвами та культурними центрами;
- участь у суспільних дискусіях із питань культури, мови, літератури й освіти;
- формування науково обґрунтованого гуманітарного дискурсу про українську культуру.

13. КОМУНІКАЦІЙНА СТРАТЕГІЯ ТА ПУБЛІЧНА ПРИСУТНІСТЬ КАФЕДРИ

Передбачено:

- систематичне оновлення вебсайту кафедри;
- висвітлення наукових та освітніх досягнень;
- представлення профілів і досліджень викладачів;
- створення цифрової відеотеки відкритих лекцій;
- популяризацію досягнень студентів та аспірантів;
- розвиток присутності кафедри у соціальних мережах;
- формування цілісного академічного бренду кафедри.